

ZVĒRU VĒROŠANA GAUJAS NACIONĀLAJĀ PARKĀ

Lapsa

Stirna

Staltbriedis

Foto: Vilnis Skuja

KĀDĒĻ GAUJAS NACIONĀLAIS PARKS IR PIEMĒROTA VIETA ZVĒRU VĒROŠANAI?

Parka teritorijā ir reģistrētas 52 no nedaudz vairāk kā 60 Latvijā konstatētajām zvēru (zīdītājdzīvnieku) sugām. Teritoriju caurauj kājnieku taku, velomaršrutu un upju tīkls, kas rada fizisku pieeju gandrīz jebkurai nacionālā parka vietai, izņemot dabas rezervāta zonas. Te norit lauksaimnieciskā ražošana, tādēļ ir ne mazums atklātu vietu, kur zvērus ir vieglāk pamanīt. Turklāt, tos šeit piesaista zemnieku izaudzētā produkcija. Dažkārt nav jādodas "dziļi mežā", zvēri ir redzami gar autoceļu malām.

KĀDUS ZVĒRUS VAR NOVĒROT GAUJAS NACIONĀLAJĀ PARKĀ?

Lielākā daļa no zvēru sugām dzīvo slēpti un ir grūti novērojama. Taču – ne visas. Pārvietojoties pa Gaujas Nacionālā parka teritoriju, bieži iespējams novērot **stirnas**, kas barojas uz laukiem, un medībās izgājušas **lapsas**. Nereti autobraucēji ievēro arī ceļu šķērsojošus **aļņus**. Lai arī parka teritorijā mīt daudz **staltbriežu**, to pārvietošanos var novērot krietni retāk. Makšķernieki, laivotāji un vienuļņu pastaigu cienītāji pie upēm un citiem ūdeņiem var pamanīt **bebrus**. Pat neuzmanīgs vērotājs nevar nepamanīt bebru darbības pēdas – nogāztus kokus, nostaiģātas – nošļūktas takas, uzpludinātas vietas un tajās nokaltušus kokus, kas ir dzeņu un dziļnu izkalti. Tomēr droši apsolīt pašu dzīvnieku ieraudzīšanu nevar neviens gids. Ja laivosiet pa mazākām upēm vai klusi pārvietosieties gar to krastiem, var palaimēties ieraudzīt arī **ūdru**. "Lielais trijnieks" – **lācis, lūsis un vilks** reizēm iekļūst, un pastāv vismaz neliela iespēja novērot lūša un vilka pēdas. Divpadsmit parkā sastopamās **sikspārņu** sugas pārziemo alās un pagrabos. Sikspārņus vislabāk novērot vasaras otrās puses vakaros, kad tie barojas ar kukaiņiem diķu un citu ūdenstilpju tuvumā. Sikspārņiem svarīga ir vecu un lielu koku klātbūtne, kas ir to dabiskā dzīves vide. Sikspārņus var redzēt ne tikai muižu parkos, bet arī apdzīvotās vietās, piemēram, Cīrulīšu apkārtnē Cēsīs. **Meža cūku** darbošanās pēdas piemērotās vietās gan ir "garantētas". Taču arī pašas meža cūkas to lielā skaita dēļ ir samērā bieži novērojama zvēru suga gan parkā, gan aiz tā robežām.

PAR ZVĒRU KLĀTBŪTNI LIECINA ARĪ TO DARBĪBAS PĒDAS!

Pacietīgākiem un vērtīgākiem dabas pētniekiem ir ieteicams doties dabā un meklēt gan zvēru pēdu nospiedumus, gan arī to darbības pēdas. Vērtīgāks sekotājs pamanīs gan **biežu** un **aļņu** apgrauztus krūmus un jaunus lapu kokus, gan apskādētus skuju kociņus, kā arī atstātos ekskrementus. **Meža cūku** rakumi ir bieži novērojami gan laukos, gan mežos. Meža cūkas meklē zīles, augu saknes un dažkārt arī pazemes sēnes! Uz ceļiem, takām un taciņām, kā arī klajākā zemsedzē var novērot zvēru ekskrementus. Nereti pēc lielo zīdītājdzīvnieku ekskrementiem var spriest ne tikai par piederību konkrētai sugai, bet arī dzimumu, vecumu indivīda veselības stāvokli un ēdienkarti! Ziemā sniegā atklājas vesela pēdu pasaule – vajag to tikai izpētīt un atpazīt. Nereti pie zemnieku pārtikas noliktavām, īpaši skābsiena, var redzēt gandrīz vai dzīvnieku pēdu lielceļus taciņu vietā. Par **bebru** klātbūtni liecina arī zīmuļveidīgi apgrauzti koku celmi, bebru mājas un alas.

ZVĒRU VĒROŠANAS KALENDĀRS

Suga	Vieta, kur var novērot	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Alnis	Meža lauces						Alņu riests	
Staltbriedis	Lauki, pļavas						Staltbriežu riests	
Stirna	Lauki, pļavas							
Meža cūka	Lauki, pļavas, upjmalas							
Lapsa	Lauki, pļavas							
Vilks	Atklātas vietas							
Lūsis	Mežmalas							
Āpsis	Lauki, pļavas							
Ūdrs	Upes, strauti							
Bebrs	Ūdenstece, vecupes							
Sikspārņi	Ūdeņu, upju malas, veci parki, mežmalas, atklātas vietas, viensētas							

Dzeltenā krāsa – zvēra novērošanai ir vairāk gadījuma raksturs
Zaļā krāsa – augsta zvēra novērošanas momenta ticamība piemērotā vietā

Dabas aizsardzības pārvalde ir takas izveidojusi un uztur.

Ja redziet, ka nepieciešami uzlabojumi, ziņojiet **+371 64107230**; **+371 67509545** vai **vidzemefidaba.gov.lv**

KĀ VĒROT ZVĒRUS?

Zvēru vērotājam ir jābūt pacietīgam un uzmanīgam. Trokšņainiem un pavisam mežā gājējiem daudz kas paliks nepamanīts. Zvērus un to pēdas ieteicams meklēt mazās kompānijās un gida pavārdībā. Gids jums spēs norādīt uz lietām, pazīmēm un nēcīgām pēdām, kam, paši nezinot, paiēsiet garām. Vērošanai nepieciešami ūdensnecaurļaidīgi, ērti apavi, silts un pēc iespējas neuzkrītošs apģērbs, kas nečaukst un nešvīkst, tādējādi neaizbiedējot dzīvniekus, pirms paši tos paspējiet ieraudzīt. Gida nepieciešamības gadījumā, sazinieties ar Enter Gauja komandu – info@entergauja.com.

ZVĒRU VĒROŠANAS PROCESĀ IZMANTO VIETĒJO GIDU PAKALPOJUMUS!

Pilnvērtīga zvēru vērošana nav iespējama bez vietējā "pēdžiņa" – reindžera vai dabas gida, kas labi pazīst apkārtmes zvēru "parašas", to pulcēšanās, barošanās un vairošanās vietas un "dienas kārtību". Izmantojot šo cilvēku pakalpojumus, ieguvēji būs visi, t.sk. arī paši zvēri, kuri nejutīsies traucēti.

IESAKĀM!

Gaujas nacionālajā parkā atrodas Līgatnes dabas takas ar Dabas izglītības centru "Pauguri".

Līgatnes dabas takās iespējams vērot dzīvniekus iežogojumos un dabas izglītības centrā apmeklēt izstādi par dzīvniekiem.

www.ligatnesdabastakas.lv

SERVISS

i | Siguldas novada Tūrisma informācijas centrs

Sigulda, Ausekļa iela 6, 67971335, info@sigulda.lv, www.tourism.sigulda.lv

i | Siguldas novada Tūrisma informācijas centrs "Gūtmaņala", Sigulda,

Turaidas iela 2a, 61303030, info.gutmanala@sigulda.lv, www.tourism.sigulda.lv

i | Līgatnes novada Tūrisma informācijas centrs

Līgatne, Sprīņu iela 2, 64153169, 29189707, info@visitligatne.lv, www.visitligatne.lv

i | Amatas novada Tūrisma informācijas punkts

Amatas nov., Drabešu pag., Āraiši, 25669935, 28681083, turisms@and.lv, www.amata.lv

i | Cēsu Tūrisma informācijas centrs

Cēsis, Baznīcas laukums 1, 28318318, info@cesis.lv, www.visit.cesis.lv

i | Valmieras Tūrisma informācijas centrs

Valmiera, Rīgas iela 10, 26332213, tic@valmiera.lv, www.visit.valmiera.lv

i | Pārgaujas Tūrisma informācijas punkts

Pārgaujas nov., Straupes pag., Straupe, "Piķiera namiņš", 26620422, turisms@pargaujasnovads.lv, www.pargaujasnovads.lv

G | AdventureRide

Pērle 1, Alderī, 29269559, info@adventureride.eu, www.adventureride.eu

🚶 | Vienkoču parks,

Līgatnes nov., Līgatnes pag., "Asaras", 29329065, info@vienkoci.lv, www.vienkoci.lv

🚶 | Atpūtas parks "Rāmkalni", Inčukalna nov., Inčukalna pag., "Vītiņkalni",

29100280, info@ramkalni.lv, www.ramkalni.lv

🏠 | Bīriņu Pils

Limbažu nov., Vidrižu pag., Bīriņi, 64024033, hotel@birinupils.lv, www.birinupils.lv

🍴 | H.E. Vanadžiņš ziemeļu restorāns

Rīgas iela 15, Cēsis, 24771771

🚶 | Cecīļu dabas taka

Amatas novads, Drabešu pag., Leriķi, Kumadas iela 2, 26544763, cecilutaka@gmail.com, www.cecilutaka.lv

🍴 | Valmiermuižas alus darītava un alus virtuve

Burtņieku nov., Valmieras pag., Valmiermuiža, Dzirnāvu iela 2, 20264269 (ekskursijas alus darītavā), info@valmiermuiža.lv, www.valmiermuiža.lv

🚶 | Atpūtas parks un kempings "Ozolkalns"

Amatas nov., Drabešu pag., "Saulkrasti", 26400200, info@ozolkalns.lv, www.ozolkalns.lv

🏠 | Viesnīca "Karlmuiza Country Hotel", Amatas nov.,

Drabešu pag., Kārļi, 26165298, info@karlamuiza.lv, www.karlamuiza.lv (Ēdināšana iepriekš piesakoties)

🏠 | Rehabilitācijas centrs "Līgatne"

Līgatnes nov., Līgatnes pag., Skāļupes, 64161915, 26467747, ligatne.info@gmail.com, www.rehcentrsligatne.lv

🏠 | Hotel "Wolmar"

Valmiera, Tērbatas iela 16A, 64207301, info@wolmar.lv, www.hotelwolmar.lv

🏠 | Atpūtas komplekss "Mežnoras"

Pārgaujas nov. Straupes pag., "Mežnoras", +371 26566575 edijsh@gmail.com

🏠 | Viesu nams "Liepas muiža" (Lindenhoff)

Priekuļu nov., Liepas pag., Liepas muiža, 28490600, booking@liepasmuiza.lv

Enter Gauja mobilā lietotne

GooglePlay

AppStore